

DẠY HỌC NHẠC CỤ TRUYỀN THỐNG Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC HẠ LONG

Vũ Tô Sa Anh
Trường Đại học Hạ Long
Email: saanh308@gmail.com

/Ngày nhận bài: 02/05/2025

/Ngày nhận bài sửa sau phản biện: 27/05/2025

/Ngày chấp nhận đăng: 29/05/2025

TÓM TẮT

Bài viết tập trung phân tích và đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học ngành Biểu diễn nhạc cụ truyền thống tại Trường Đại học Hạ Long. Chương trình đào tạo hiện tại được xây dựng trên nền tảng cung cấp kiến thức về âm nhạc dân tộc, kỹ năng biểu diễn, thực hành nhóm và cá nhân, giảng dạy nhạc cụ, cùng với nghiên cứu văn hóa và xã hội liên quan đến nhạc cụ truyền thống. Tuy nhiên, giáo trình và tài liệu giảng dạy còn hạn chế về sự đa dạng, tính cập nhật và khả năng hỗ trợ học sinh trong thực hành biểu diễn thực tế. Đồng thời, việc thiếu các tài liệu số và công cụ học tập trực tuyến, làm giảm hiệu quả tự học. Phương pháp giảng dạy chủ yếu hiện nay là dạy trực tiếp, tuy mang lại hiệu quả trong việc truyền tải kỹ thuật, nhưng chưa khơi dậy được sự sáng tạo và đam mê của học sinh. Bài viết đề xuất đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực, không chỉ giúp học sinh tiếp cận tốt hơn với âm nhạc truyền thống, mà còn đóng góp vào việc bảo tồn và phát triển văn hóa dân tộc trong bối cảnh giao lưu văn hóa mang tính toàn cầu như hiện nay.

Từ khóa: Dạy học, nhạc cụ truyền thống, phương pháp, giải pháp

TEACHING TRADITIONAL MUSICAL INSTRUMENTS AT HA LONG UNIVERSITY

ABSTRACT

This article focuses on analyzing and proposing solutions to improve the quality of teaching the traditional musical instrument performance discipline at Ha Long University. The current curriculum is designed on the foundation of providing knowledge about ethnic music, performance skills, group and individual practice, instrument teaching, along with cultural and social studies related to traditional musical instruments. However, the teaching materials and curriculum lack diversity, updates, and the ability to support students in practical performance exercises. Additionally, the absence of digital materials and online learning tools reduces the effectiveness of self-study. The primary teaching method currently employed is direct instruction, which, while effective in conveying techniques, fails to inspire creativity and passion in students. The article suggests innovating teaching methods in a positive direction, not only helping pupil better access traditional music but also contributing to the preservation and development of national culture in the context of global cultural exchange today.

Keywords: Teaching, traditional musical instruments, methods, solutions

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Nhạc cụ truyền thống Việt Nam là một phần không thể thiếu trong di sản văn hóa dân tộc. Trải qua quá trình lịch sử lâu đời, nhạc cụ truyền thống Việt Nam đã trở thành một biểu tượng văn hóa của đất nước. Tuy nhiên, trong bối cảnh giao lưu văn hóa mang tính toàn cầu hóa, âm nhạc truyền thống đang dần mất đi vị thế và sự quan tâm từ thế hệ trẻ. Sự gia tăng của nhiều thể loại âm nhạc phương Tây, cùng với sự thay đổi sở thích âm nhạc của giới trẻ, đã đặt ra thách thức lớn đối với việc bảo tồn và phát huy âm nhạc truyền thống nói chung và nhạc cụ truyền thống nói riêng. Do đó, việc nghiên cứu và tìm ra phương pháp dạy học nhạc cụ truyền thống sao cho có hiệu quả là điều cần thiết để bảo tồn và phát triển văn hóa âm nhạc dân tộc trong bối cảnh hiện nay.

Trường Đại học Hạ Long là một trong những cơ sở đào tạo có uy tín trong nước với sứ mệnh bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa địa phương và dân tộc. Ngành Biểu diễn nhạc cụ truyền thống của Khoa Nghệ thuật tại trường Đại học Hạ Long hiện nay đang đối mặt với nhiều khó khăn, trong đó có việc thiếu các phương pháp giảng dạy phù hợp với đặc thù của âm nhạc truyền thống. Nghiên cứu về dạy học nhạc cụ truyền thống không chỉ giúp nâng cao chất lượng giảng dạy tại trường mà còn đóng góp vào việc đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, có khả năng bảo tồn và phát triển âm nhạc truyền thống Việt Nam.

Việc dạy học nhạc cụ truyền thống cho học sinh không chỉ dừng lại ở việc truyền đạt kỹ thuật chơi nhạc cụ mà còn phải giúp học sinh hiểu rõ hơn về

ý nghĩa văn hóa, lịch sử và xã hội của từng loại nhạc cụ. Điều này đòi hỏi một phương pháp giảng dạy tích hợp, kết hợp giữa lý thuyết và thực hành, giúp học sinh không chỉ chơi nhạc cụ thành thạo mà còn có kiến thức sâu rộng về nền văn hóa mà các em là chủ nhân. Nghiên cứu này hướng tới giúp học sinh thể hiện tốt các tác phẩm âm nhạc có trong và ngoài chương trình, từ đó góp phần vào việc nâng cao chất lượng dạy học chung cho học sinh ngành Biểu diễn nhạc cụ truyền thống của Khoa Nghệ thuật; đồng thời giữ gìn và tôn vinh giá trị âm nhạc truyền thống.

2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Để thực hiện bài viết này, chúng tôi sử dụng hai phương pháp chính: Phương pháp nghiên cứu lý thuyết, thông qua việc sưu tầm tư liệu, phân tích, tổng hợp, đánh giá, so sánh... để xây dựng cơ sở lý luận có tính tăng nền định hướng cho bài viết. Phương pháp thực tiễn như khảo sát, điều tra, dự giờ, phỏng vấn... để tìm ra thực trạng dạy học của Ngành Nhạc cụ truyền thống thuộc Khoa Nghệ thuật tại Trường Đại học Hạ Long, từ đó sẽ có những biện pháp/giải pháp dạy học nhạc cụ truyền thống phù hợp với học sinh.

3. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

3.1. Một số khái niệm công cụ

Nhiều học giả (Hà Thế Ngữ, Đặng Vũ Hoạt, Hồ Ngọc Đại, Đặng Thành Hưng...) cho rằng dạy học phải gắn với trường lớp có tổ chức chặt chẽ và “dạy học là một quá trình trong đó, dưới tác động chủ đạo tổ chức, điều khiển, lãnh đạo của thầy, học sinh tự giác, tích cực tự tổ chức, tự điều khiển hoạt động nhận thức, nhằm thực hiện tốt các nhiệm vụ dạy học”. Từ cách giải thích về khái niệm dạy học như đề cập ở trên, có thể suy ra dạy học nhạc cụ truyền thống là: một quá trình gồm hoạt động của hai chủ thể - hoạt động dạy thuộc về người thầy dạy (tổ chức, điều khiển, hướng dẫn), hoạt động học thuộc về học sinh (tự điều khiển hoạt động nhận thức) nhằm chiếm lĩnh được những kiến thức, giá trị về nhạc cụ truyền thống nói chung và các kỹ thuật, kỹ năng, cách chơi nhạc cụ truyền thống mà các thế hệ trước để lại.

Khái niệm Phương pháp dạy học là: “Cách thức làm việc của thầy và trò dưới sự chỉ đạo của thầy, nhằm làm cho trò nắm vững kiến thức, kỹ năng, kỹ xảo một cách tự giác, tích cực, tự lực, phát triển những năng lực nhận thức và năng lực hành động, hình thành thế giới quan duy vật khoa học...”. Từ cách cắt nghĩa về phương pháp dạy học, thì dạy học nhạc cụ truyền thống có thể được hiểu là: cách thức tổ chức bài học giữa người dạy và người học, nhằm cung cấp cho người học nắm vững hệ thống kiến thức, kỹ thuật chơi các nhạc cụ truyền thống, vận dụng kỹ thuật một cách hợp lý để tăng cường khả năng sáng tạo người học khi thể hiện tác phẩm mang phong cách nào đó.

3.2. Tình hình dạy học nhạc cụ truyền thống tại Khoa Nghệ thuật - Trường Đại học Hạ Long

Cho đến thời điểm hiện tại, Khoa Nghệ thuật có 06 giáo viên dạy nhạc cụ truyền thống với các chuyên ngành: Tranh, Bầu, Sáo, Nhị, Nguyệt, Tỳ, Tam thập lục. Các giáo viên đều có học vị thạc sĩ và được đào tạo chuyên ngành bài bản từ Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam. Họ là những người có chuyên môn cao, yêu nghề, gần gũi và thân thiện và đồng hành cùng học sinh. Tuy nhiên, do giáo viên được học tập, rèn luyện, đào tạo với quá trình dài cùng một Khoa Âm nhạc truyền thống tại Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam nên khi lên lớp, giáo viên thường thực hiện theo tiến trình giống nhau. Cụ thể trong một tiết học, giáo viên thường thực hiện theo các bước: Bước 1: Hướng dẫn ban đầu, giáo viên sẽ giới thiệu nội dung bài học; Bước 2: Hướng dẫn thường xuyên, giáo viên hướng dẫn học sinh vỡ bài, luyện tập bài; Bước 3: Hướng dẫn kết thúc, giáo viên hướng dẫn cho học sinh hoàn thiện bài học. Với các bước được tiến hành trong tiết dạy như vậy về cơ bản, phần nào giáo viên đã truyền đạt được những nội dung cốt lõi của bài học. Tuy nhiên, đa phần giáo viên vẫn thiên về phương pháp dạy học truyền thống, mà chưa vận dụng sáng tạo các phương pháp dạy học hiện đại để tạo ra không khí sôi nổi trong tiết học và mang lại chất lượng, hiệu quả hơn.

Với học sinh ngành Biểu diễn nhạc cụ truyền thống, trước khi vào học đều phải qua vòng tuyển năng khiếu. Trong quá trình học tập chuyên môn, đa phần các em đều ngoan ngoãn, chấp hành đúng tiến trình lên lớp của giáo viên. Tuy nhiên, học sinh ngành Nhạc cụ truyền thống đang trong độ tuổi 12-13, nên các em vừa phải học chuyên ngành và học văn hóa ở bậc trung học cơ sở. Độ tuổi này, thường có thay đổi lớn về tâm sinh lý, nên các em thường có những cảm xúc bất thường và chịu ảnh hưởng mạnh mẽ từ thầy/cô, bạn bè và xã hội. Những thay đổi về văn hóa nghệ thuật trong thời đổi mới, nhất là lĩnh vực nhạc nhẹ đã ảnh hưởng không nhỏ đến nhận thức của các em khi học nhạc cụ truyền thống. Đây là những vấn đề cần chú ý trong quá trình giảng dạy chuyên môn ở trên lớp, làm sao tạo cho các em một niềm say mê, hứng khởi đối với nhạc cụ dân tộc truyền thống.

Những khái quát về nội dung vừa đề cập ở trên cho thấy: muốn nâng cao chất lượng dạy học nhạc cụ truyền thống cho học sinh khoa Nghệ thuật, điều tất yếu và mang tính quyết định là phải thay đổi tư duy trong việc sử dụng phương pháp dạy học cho hợp lý với đối tượng học sinh.

3.3. Vận dụng các biện pháp dạy học tích cực vào dạy học nhạc cụ truyền thống cho học sinh

Dựa vào các điều kiện về cơ sở vật chất, giáo trình, tài liệu hiện có của Khoa, cũng như năng lực dạy học của

giáo viên và khả năng tiếp thu của học sinh, trên cơ sở không phá vỡ các bước dạy trong từng tiết học đã có từ trước, chúng tôi sẽ đề xuất một số biện pháp dạy học nhằm phát năng lực cho học sinh như sau:

3.3.1. Sinh động hóa phương pháp dạy học truyền thống

Bước 1: Hướng dẫn ban đầu. Trước khi vào học bài mới, để tạo sự thoải mái về tinh thần cho học sinh, giáo viên có thể hỏi một hai câu về xã giao và từ đó, móc nối thêm các câu hỏi khác liên quan đến bài học, chẳng hạn như: Em có thích nhạc cụ mà em đang học hay không? Em có biết gì về nhạc cụ này không không? Em đã từng nghe một tác phẩm nhạc cụ này (tùy theo nhạc cụ mà các em đang theo học: đàn bầu, đàn tranh, sáo...) trình diễn chưa?... Trong quá trình tương tác, khi đặt câu hỏi, giáo viên phải chú ý lắng nghe với thái độ thân thiện, cởi mở, đôi khi pha chút hài hước để tạo bầu không khí trong học tập. Khi tiếp nhận những câu trả lời (có thể đúng, có thể sai), giáo viên vẫn phải luôn giữ thái độ điềm tĩnh để xử lý các tình huống cho hợp lý. Cần chú ý rằng, không phải tiết học nào cũng có những câu hỏi như đề cập ở trên, mà mỗi khi lên lớp, tùy thuộc vào tâm trạng, nội dung bài học, giáo viên sẽ có những câu hỏi cho phù hợp. Nguyên tắc đặt câu hỏi phải tạo được cơ hội cho học sinh để trả lời, tránh gây ra sự ức chế với các em; câu hỏi đi từ xa đến gần, sau đó sẽ dẫn dắt để gắn liền với nội dung bài học. Với cách thực hiện như vậy, phần nào đã giải tỏa được áp lực cho học sinh, tạo nên sự thân thiện giữa thầy và trò, đồng thời đó cũng là cơ sở để các em có những cảm xúc đầu tiên với bài học (tiểu phẩm/tác phẩm) mà các em sẽ học.

Bước 2: Hướng dẫn thường xuyên. Đây là bước vô cùng quan trọng trong tiến trình dạy học, vì muốn thể hiện tốt được tiểu phẩm/tác phẩm thì phải có sự hướng dẫn tỷ mỉ của thầy/cô. Nếu trước đây, sau khi giáo viên thực hiện mẫu một đến hai lần rồi cho học sinh tiếp tục tập, sai chỗ nào sửa chỗ đó, thì dễ gây áp lực cho các em và hiệu quả sẽ không như ý muốn, thì bây giờ phải tiếp cận theo một cách khác, đó là:

Trước khi vào tập, giáo viên cần phân tích qua tiểu phẩm/tác phẩm ở các phương diện về hình thức, cấu trúc, đặc biệt cần nhấn mạnh các kỹ thuật cơ bản có trong tác phẩm/tiểu phẩm đó. Việc phân tích này, giúp học sinh có nhận biết ban đầu về câu, đoạn và các kỹ thuật cần thực và nội dung, tính chất của tác phẩm/tiểu phẩm mà các em chuẩn bị học.

Từ phân tích sơ bộ như trên, công việc tiếp theo, giáo viên cần chú ý cho học sinh rèn luyện thật kỹ những kỹ thuật có trong tiểu phẩm/tác phẩm mà các em chuẩn bị học. Khi những kỹ thuật được rèn luyện khá thành thục, giáo viên sẽ thực hiện thị phạm để học sinh nghe, nhìn và hình dung được toàn bộ tiểu phẩm/tác phẩm. Phần việc tiếp theo, giáo viên hỗ trợ

học sinh thực hiện luyện tập vỡ bài. Nguyên tắc của vỡ bài phải theo hình thức cuốn chiếu, nghĩa là tập hết câu 1, khi tương đối ổn mới chuyển tiếp sang câu hai, và tiếp tục như thế cho đến hết bài. Trong quá trình luyện tập cần chú ý, tránh sự rời rạc, gãy khúc giữa các câu, tuy nhiên cũng nên chú ý thêm đến hơi thở của tiết nhạc, câu nhạc, đoạn nhạc.

Bước 3: Hướng dẫn kết thúc. Sau khi vỡ bài và ghép nối câu, đoạn đạt ở mức độ tương đối, tiếp theo giáo viên cho học sinh chơi lại toàn bộ tiểu phẩm/tác phẩm. Mỗi lần như vậy, phải nhắc nhở học sinh có ý thức thể hiện tinh tế về cảm xúc thông qua những yêu cầu kỹ thuật và các vấn đề khác có trong phẩm/tác phẩm. Nếu tiết nhạc, câu nhạc nào học sinh thể hiện chưa tốt, giáo viên cần kịp thời thị phạm và yêu cầu học sinh làm theo. Việc cuối cùng của bước này là, giáo viên sẽ nhận xét về tinh thần thái độ học tập của học sinh và giao công việc cần thực hiện ở tiết học tiếp theo. Nhận xét không được gay gắt, mà phải nhẹ nhàng, thân thiện, chỉ có như vậy mới tạo cho các em một tinh thần, thái độ học tập tốt, điều đó cũng có nghĩa góp phần giúp học sinh càng yêu quý nhạc cụ mà mình đã lựa chọn, theo học.

3.3.2. Vận dụng một số phương pháp dạy học hiện đại vào dạy học nhạc cụ truyền thống cho học sinh

Hiện nay để đáp ứng nhu cầu nguồn nhân lực cao cho xã hội, thì ngay ở các trường phổ thông việc đưa phương pháp dạy học hiện đại vào dạy học đang là một xu thế mới. Trong dạy học nhạc cụ truyền thống tại Khoa Nghệ thuật Trường Đại học Hạ Long vẫn có thể áp dụng được phương pháp dạy học hiện đại, tuy không nên chạy theo xu thế, phong trào, mà phải nghiên cứu đưa vào sao cho hợp lý để phát huy được năng lực học tập của học sinh.

Đối với dạy học chuyên ngành cho nhạc cụ truyền thống, có thể vận dụng phương pháp đối thoại giữa giáo viên và học sinh. Giáo viên đưa ra các câu hỏi liên quan đến bài học, chẳng hạn ở chặng cuối khi cơ bản hoàn thành tác phẩm, có thể hỏi học sinh: Em thấy tính chất âm nhạc của tác phẩm/tiểu phẩm này thế nào? Trong quá trình luyện tập, em thấy câu nhạc nào là khó nhất, nguyên nhân tại sao? Câu nhạc nào để lại ấn tượng nhất? Hãy trình bày câu nhạc mà em thích thú nhất?... Giáo viên hãy biến các câu hỏi và các câu trả lời của học sinh thành tính chất của cuộc đối thoại. Nhiều khi những câu trả lời của học sinh nằm ngoài dự đoán của giáo viên, nhưng hãy chú ý lắng nghe, không được cắt ngang khi học sinh đang nói và trao đổi lại một cách nhẹ nhàng, giúp các em tin tưởng, từ đó sẽ nắm bắt được điểm mạnh, điểm yếu của học sinh để có những biện pháp dạy học cho phù hợp.

Sử dụng công nghệ thông tin cũng là biện pháp dạy

GIÁO DỤC - EDUCATION

học hiện đại thường dùng. Có thể cho học sinh xem video tiểu phẩm/tác phẩm - mà các em được học - do các nghệ sĩ thành danh biểu diễn, trước khi vào vở bài. Xem video vừa thấy được kỹ thuật, âm thanh, vừa thấy được không gian mà nghệ sĩ trình diễn, điều này ngoài vấn đề thuần túy về chuyên môn còn khơi dậy trong học sinh niềm đam mê đối với nghệ thuật âm nhạc truyền thống của dân tộc.

Bên cạnh hai biện pháp nêu trên, tùy vào thời gian mà giáo viên có thể tổ chức những buổi biểu diễn (đọc tấu, hòa tấu) trong phạm vi của khoa hay của trường (kể cả trường phổ thông mà học sinh đang theo học văn hóa) nhân dịp một ngày lễ nào đó; hoặc có thể giữa học sinh ở các năm, nhưng cùng một chuyên ngành với nhau. Việc tham gia các buổi biểu diễn như vậy, sẽ giúp các em quen dần với áp lực của ánh đèn, của công chúng... trên cơ sở đó sẽ góp phần nâng cao khả năng thực hành và sự tự tin trên sân khấu.

3.3.3. *Đổi mới phương pháp kiểm tra đánh giá*

Nâng cao chất lượng dạy học phải tiến hành song song với việc đổi mới trong phương pháp kiểm tra đánh giá. Trong một năm học, phân loại kiểm tra có đánh giá thành: kiểm tra đánh giá bài học; kiểm tra đánh giá giữa kỳ và hết năm học.

Với kiểm tra đánh giá bài học, theo truyền thống vào đầu tiết học, giáo viên thường cho học sinh chơi lại bài đã học ở tiết trước, sau đó nhận xét. Cách kiểm tra đánh giá như vậy, dễ tạo cho học sinh một tâm lý lo sợ khi đến lớp. Phải nhìn nhận cho đúng và xác định lại việc kiểm tra đánh giá theo từng tiết học, để có những biện pháp thay thế cho phù hợp. Để bớt sự căng thẳng cho học sinh và thể hiện đúng mục đích của kiểm tra đánh giá, giáo viên có thể thực hiện theo nhiều cách khác nhau. Chẳng hạn, giáo viên có thể đưa ra các câu hỏi: Mỗi ngày, em dành bao nhiêu thời gian cho việc tập bài? (đây là dạng câu hỏi xa, thông qua việc trả lời có thể đánh giá được tinh thần thái độ học tập của học sinh); hoặc: Lúc tập bài ở nhà em thấy kỹ thuật nào khó nhất? (đây là câu hỏi trực tiếp liên quan đến sự thực hành và các kiến thức của học sinh). Tùy theo đặc điểm, khả năng tiếp thu của học sinh, mối quan hệ giữa người dạy và người học, mà mỗi giáo viên sẽ có những cách kiểm tra đánh giá khác nhau.

Kiểm tra đánh giá giữa kỳ và kiểm tra đánh giá hết năm học không còn đơn thuần là kiểm tra về kiến thức, mà phải được nâng lên một cấp độ cao hơn, đó là năng lực giải quyết các vấn đề kỹ thuật, cũng như khả năng hoàn thiện và biểu cảm tiểu phẩm/tác phẩm. Kết quả của việc đánh giá từng học sinh được thể hiện qua điểm số cụ thể. Tuy nhiên, kết quả được thể hiện qua điểm số phải là sự tổng hợp của cả một quá trình từ tinh thần, thái độ học tập, đến việc giải quyết tốt các vấn đề kỹ thuật và thể hiện được tiểu phẩm/tác

phẩm một cách hoàn thiện. Để đảm bảo sự công tâm trong quá trình kiểm tra đánh giá giữa kỳ và hết năm học, giáo viên nên ứng dụng phần mềm excel vào công việc theo dõi học sinh. Trong quá trình lên lớp, hoặc ngoài giờ, khi điều kiện cho phép, giáo viên nên thu thập những thông tin cần thiết liên quan đến học sinh, điều đó sẽ giúp việc kiểm tra, đánh giá đảm bảo được độ chính xác và mang tính khách quan hơn.

4. KẾT LUẬN

Mặc dù còn khó khăn về cơ sở vật chất, tài liệu giảng dạy, nhưng những năm qua thầy trò ngành Biểu diễn nhạc cụ truyền thống thuộc Khoa Nghệ thuật, Trường Đại học Hạ Long, đã cơ bản đáp ứng được mục tiêu đào tạo. Tuy nhiên, muốn đổi mới phương pháp giảng dạy, điều tất yếu phải đánh giá được tình hình dạy học, trên cơ sở đó sẽ đề xuất các biện pháp nhằm cải thiện, nâng cao chất lượng dạy học. Nguyên tắc đề xuất các biện pháp không mang tính ngẫu hứng, mà phải có cơ sở khoa học, nghĩa là biết kế thừa các bước trong tiến trình dạy học mà giáo viên đã và đang thực hiện. Trên cơ sở đó, sẽ bổ sung thêm những biện pháp mới, hợp lý, mục đích là để phát huy năng lực của học sinh và nâng cao chất lượng dạy học. Những biện pháp cụ thể đó là: Sinh động hóa phương pháp dạy học truyền thống thông qua các câu hỏi, phân tích bài học, rèn luyện kỹ thuật...; Vận dụng một số phương pháp dạy học hiện đại vào dạy học nhạc cụ truyền thống cho học sinh (xem video nghệ sĩ biểu diễn, tăng cường tổ chức những buổi biểu diễn và giáo lưu trong phạm vi cấp khoa hoặc cấp trường); Đổi mới phương pháp kiểm tra đánh giá tiết học, giữa kỳ và hết năm học.

Có thể còn nhiều biện pháp để nâng cao chất lượng dạy học, nhưng những đề xuất trong nghiên cứu của chúng tôi, nếu được giáo viên vận dụng đưa vào giảng dạy, có lẽ sẽ góp phần đáng kể trong việc cải thiện chất lượng dạy học cho sinh viên ngành Biểu diễn nhạc cụ truyền thống thuộc Khoa Nghệ thuật, Trường Đại học Hạ Long trong thời gian tới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Hà Thế Ngữ, Đặng Vũ Hoạt. (1988). *Giáo dục học, tập 1*. Hà Nội: Nxb Giáo dục.
- Hoàng Khê (chủ biên). (1998). *Từ điển tiếng Việt*, Nxb Đà Nẵng.
- Nguyễn Thu Hà. (2018). *Phương pháp giảng dạy nhạc cụ truyền thống trong giáo dục Việt Nam*. Hà Nội: Nxb Giáo dục.
- Phan Thanh Long (chủ biên), Lê Tràn Định. (2011). *Những vấn đề chung của giáo dục học*. Hà Nội: Nxb Đại học Sư phạm.
- Phạm Ngọc Quang. (2013). *Giáo dục âm nhạc và phương pháp sư phạm*. Hà Nội: Nxb Giáo dục Việt Nam.